

Beregninger og formler i samfundsfag af Joachim Ohrt Fehler, www.fehler.dk 2017

Median = midterste værdi = den værdi der deler observationerne i to lige store dele, f.eks. 3 i talrækken 1, 2, 3, 8, 9.

Typetal = tilstand = modus = den værdi der forekommer flest gange, f.eks. 8 i talrækken 1, 3, 3, 4, 5, 7, 8, 8, 8, 9.

Gennemsnit = Middelværdi = Summen af observationer / antal observationer, f.eks. 3 i talrækken 1, 2, 6.

Løbende pris = årets priser = nominelle priser (Det tal der er noteret på f.eks. et prisskilt)

Fast pris = købekraft = reelle priser (Der er taget hensyn til inflation)

Basisår = det år der sættes til indekstal 100, hvorfra andre år beregnes (sætter man f.eks. et land eller andet til 100 kaldes det bare basis)

Prisindeks = inflation/deflation = den generelle løn og prisudvikling = beregnes månedligt og årligt ud fra udviklingen i priser for en udvalgt gruppe af varer og tjenester i forhold til et valgt basisår. (<http://www.dst.dk/da/Statistik/emner/priser-og-forbrug/forbrugerpriser/forbrugerprisindeks>)

Fast pris = Løbende pris / prisindeks * 100

Andele (procent) = enkel andel / samlet mængde * 100 (godt til sammenligning)

Vækst (procent) = (Aktuelle tal – Forrige tal) / Forrige tal * 100 (godt til at se udviklingen mellem f.eks. to tidspunkter)

Eksempelvis: $Vækst = (Aktuelle\ år - forrige\ år) / forrige\ år * 100$

Indeks = Aktuelle tal / Basis * 100 (Godt til at se udvikling over f.eks. mange tidspunkter og lave et fælles sammenligningsudgangspunkt i basistallet for forskellige størrelser som alle sættes til 100.)

Eksempelvis: $Indekstal\ med\ år = \frac{År}{Basisår} * 100$

Multiplikatoren = $1/(1-(1-t)*(1-s)*(1-m))$ - t: skattekvote, s: opsparringskvote og m: importkvote. Alle tre opgives i tal fra 0 til 1.